

Uppdrag till MSB att inrätta ett nationellt samordningscenter kopplat till det europeiska kompetenscentret för cybersäkerhet

Återrapportering avseende uppdrag nr 9 i
MSB:s regleringsbrev 2022

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING	3
1 UPPDRAGET	4
2 BAKGRUND.....	4
3 NCC-SE:S STYRNING, ORGANISATION, BEMANNING OCH UPPGIFTER ..	5
3.1 Styrning och organisation	5
3.2 Bemanning och resursbehov	6
3.3 Uppgifter för NCC-SE	7
3.3.1 Stödja EU:s kompetenscentrum för cybersäkerhet och nätverket av nationella samordningscenter	8
3.3.2 Bygga upp och samordna den svenska delen av den europeiska kompetensgemenskapen.....	9
3.3.3 Bidra i utformning av europeiska arbetsprogram.....	10
3.3.4 Främja de europeiska cybersäkerhetsprogrammen	10
3.3.5 Ge vägledning till aktörer i Sverige gällande EU:s cybersäkerhetsprogram ..	11
3.3.6 Främja kompetensutveckling	12
3.3.7 Skapa synergier med policyutveckling i Sverige	12
3.3.8 Samverkan med Vinnova gällande den nationella samordningen av Horisont Europa – Kluster 3	13
3.3.9 Samverkan med DIGG gällande den nationella samordningen av DIGITAL	13
3.3.10 Samverkan med Tillväxtverket och Europeiska digitala innovationshubbar (EDIH)	14
3.3.11 Uppföljning och användning av EU-finansierade projekt	14
3.4 Process för förvaltning av EU-medel och nationella utlysningar.....	14
3.4.1 Godkänd ansökan om att förvalta EU-medel.....	15
4 KOMMUNIKATION VID NCC-SE	16
4.1 Genomförda informationsinsatser under 2022	16
4.1.1 NCC-SE invigdes den 14 juni 2022	16
4.1.2 Trycksaker och mallar	17
4.1.3 Webb	17
4.2 Kommande kommunikationssatsningar för NCC-SE	17
4.2.1 Kommunikativt koppla ihop Cybernoden med den svenska kompetensgemenskapen.....	17
4.2.2 Webbplattform för utlysningar, ansökningar och resultat	17
4.2.3 Nyhetsbrev	18
4.2.4 Sociala medier	18

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

Sammanfattning

MSB har fått regeringens uppdrag att i samverkan med Vinnova och DIGG inrätta Sveriges nationella samordningscenter (NCC-SE) för forskning och innovation inom cybersäkerhet kopplat till EU:s kompetenscentrum för cybersäkerhet och nätverket av nationella samordningscenter. Myndigheten presenterar i denna återrapportering en redovisning av NCC-SE:s organisation, styrning, bemanning och behov av resurser, samt vilka uppgifter MSB avser att utföra inom ramen för det nationella samordningscentret inklusive genomförda aktiviteter under våren 2022.

NCC-SE invigdes den 14 juni genom en konferens på Fotografiska museet i Stockholm.

MSB har inlett ett samarbete med RISE Research Institutes of Sweden AB om att under MSB:s styrning och ledning, och med finansiering från Vinnova, driva den svenska delen av den europeiska kompetensgemenskapen, i form av Cybernoden. Genom detta samarbete skapas synergier mellan det arbete som RISE och medlemmarna i Cybernoden har lagt ner på uppbyggnaden av noden och det uppdrag MSB har att genom NCC-SE bygga upp och samordna en svensk kompetensgemenskap.

Efter en granskning av EU-kommissionen har MSB fått förtroendet att förvalta EU-medel för stöd till tredje part. Det innebär att MSB genom NCC-SE kommer att få möjlighet att ansöka om EU-medel för att genomföra nationella utlysningar avsedda för att stödja i synnerhet små och medelstora företag, som verkar på cybersäkerhetsmarknaden.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

1 Uppdraget

Enligt uppdrag nummer 9 i MSB:s regleringsbrev för budgetåret 2022 ska myndigheten inrätta ett nationellt samordningscenter kopplat till det europeiska kompetenscentret för cybersäkerhet i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) (2021/887) av den 20 maj 2021 om inrättande av Europeiska kompetenscentrumet för cybersäkerhet inom näringsliv, teknik och forskning och av nätverket av nationella samordningscentrum¹. Uppdraget ska genomföras i samverkan med Verket för innovationssystem (Vinnova) och Myndigheten för digital förvaltning (Digg). Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Justitiedepartementet) senast den 24 augusti 2022.

Denna rapport utgör åiterrapporteringen av regeringsuppdraget.

2 Bakgrund

Sveriges och EU:s samhällsviktiga tjänster genomgår en avancerad digital transformation, men informations- och cybersäkerhetsarbetet halkar efter, vilket gör samhället alltmer sårbart för cyberincidenter. Samtidigt har vi gjort oss beroende av icke-europeiska cybersäkerhetsleverantörer, våra egna insatser på området inom forskarsamhället och näringslivet är fragmenterade och vi har en stor kompetensbrist inom cybersäkerhet. Vi behöver samla krafterna inom cybersäkerhetsforskning och innovation och satsa på kompetensutveckling inom området.

Den 28 juni 2021 trädde CCCN-förordningen i kraft. EU-förordningen reglerar och beskriver huvudsakligen tre delar i ett ekosystem för cybersäkerhetsforskning, innovation och kapacitetsutveckling inom EU:

- ett europeiskt kompetenscentrum för cybersäkerhet, ECCC;
- ett nätverk av nationella samordningscentrum;
- en europeisk kompetensgemenskap.

ECCC, som är under uppbyggnad i Bukarest, kommer bl.a. att utforma och hantera cybersäkerhetsutlysningar inom de två EU-programmen Horisont Europa och ett digital Europa (DIGITAL) samt leda ett nätverk av nationella samordningscenter och en europeisk kompetensgemenskap bestående av behovsägare och utförare inom cybersäkerhetsforskning och innovation.

MSB fick i september 2021 regeringens uppdrag att i samverkan med Vinnova och DIGG förbereda för inrättandet av det svenska nationella samordningscentret, NCC-SE, samt lämna förslag på hur centret ska kunna inrättas vid myndigheten under 2022. Myndigheten redovisade uppdraget i november 2021².

¹ Den så kallade CCCN-förordningen

² <https://www.msb.se/siteassets/dokument/om-msb/vart-uppdrag/regeringsuppdrag/2021/uppdrag-till-msb-att-vidta-forberedelser-for-att-bli-nationellt-samordningscenter-kopplat-till-det-europeiska-kompetenscentret-for-cybersakerhet-ju2021-03097.pdf>

I december 2021 utnämnde regeringen MSB som Sveriges nationella samordningscenter till EU-kommissionen, som i sin tur publicerade utnämningen på sin webbplats.

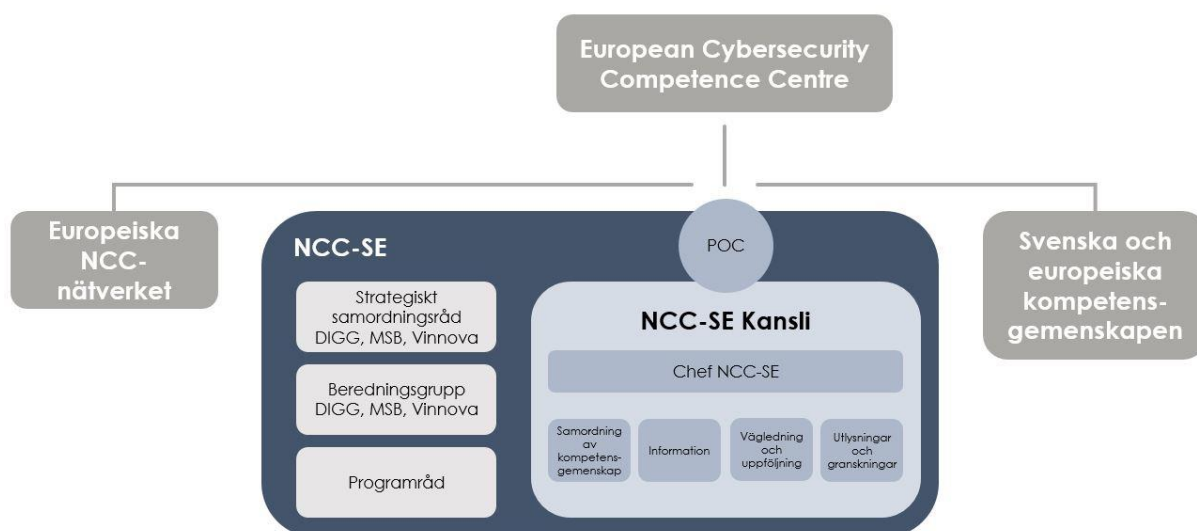
I MSB:s regleringsbrev för 2022 uppdrogs myndigheten att inrätta NCC-SE.

Under våren har MSB genomfört förberedande arbete för att inrätta centret och den 14 juni 2022 invigdes NCC-SE med en konferens på Fotografiska muséet i Stockholm, se avsnitt 4.1.1.

3 NCC-SE:s styrning, organisation, bemanning och uppgifter

3.1 Styrning och organisation

NCC-SE har inrättats på MSB med ett arbetande kansli som stöd för NCC-SE:s verksamhet. NCC-SE styrs av chefen för NCC-SE. Som stöd vid styrningen finns ett strategiskt samordningsråd, en beredningsgrupp och ett programråd.

Figur 1: Styrnings- och organisationsstruktur NCC-SE

Det strategiska samordningsrådet består av myndighetscheferna för Myndigheten för digital förvaltning (DIGG), MSB och Verket för innovationssystem (Vinnova). Dessa myndigheter har alla en samordnande roll gällande EU-programmen Horisont Europa respektive DIGITAL. Rådet leds av myndighetschefen för MSB och ska träffas minst två gånger per år. Deltar gör även chefen för NCC-SE. Det strategiska samordningsrådets huvudsakliga roll ska vara att ge råd gällande inriktning och utveckling av verksamheten vid NCC-SE. I det ligger att ge råd om NCC-SE:s årsprogram (inklusive centrets prioriteringar för året) samt de strategiska frågor som centret ska driva i EU. Det strategiska samordningsrådet hade sitt konstituerande möte den 25 maj 2022. På agendan stod bl.a. NCC-SE:s organisation och styrmodell, syftet med det strategiska samordningsrådet, status i uppbyggnaden av NCC-SE och arbetet på EU-nivå, utkast till

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

centrets årsprogram, utkast på strategiska frågor för forskning och innovation för NCC-SE att driva i EU, gemensamma gränssnitt mellan MSB/NCC-SE, Vinnova och DIGG samt planering inför NCC-SE:s invigningskonferens inklusive den gemensamma panelen på konferensen.

För att bereda frågor och förbereda underlag till NCC-SE:s strategiska samordningsråd har NCC-SE etablerat en beredningsgrupp. Beredningsgruppen består av utsedda handläggare från DIGG, MSB/NCC-SE-kansliet och Vinnova. Utöver förberedelser för rådet ska gruppen genomföra regelbundna och händelsestyrda avstämningar gällande frågor av gemensamt intresse och som avser informationsutbyte, ömsesidigt stöd och gemensamma insatser. Beredningsgruppen hade sitt första möte den 18 februari 2022 och har därefter haft fyra möten under våren. Bland annat agendapunkterna som presenterades och diskuterades på det strategiska samordningsrådet den 25 maj har tagits upp för diskussion och utveckling under vårens beredningsgruppsmöten.

NCC-SE:s programråd fungerar som en referensgrupp till centret. Programrådet ska kunna ge råd till NCC-SE om inriktningar, prioriteringar och innehåll i arbetsprogram samt kunna ge återkoppling på utkast till texter, inkomna ansökningar på utlysningar från NCC-SE och uppslag till nya tjänster från NCC-SE. Programrådet ska bestå av representanter från offentliga sektorn, näringslivet och forskarsamfundet, både från behovssidan och från utförarsidan. Representanten ska utses baserat på sakkompetens och kunna delta aktivt och självständigt i sin egen kapacitet som sakkunnig. Representanten ska inte företräda sin organisations intressen utan ska kunna inta ett samhällsperspektiv i sin rådgivande funktion. NCC-SE avser att sätta upp programrådet under hösten 2022.

Till stöd för NCC-SE:s verksamhet har ett bemannat kansli satts upp på MSB och som är indelat i följande fem huvudområden:

- Kontaktpunkt på nationell nivå (POC – Point of Contact) gentemot ECCC, NCC Network och den europeiska kompetensgemenskapen som leds av ECCC;
- Utveckling och samordning av den svenska delen av den europeiska kompetensgemenskapen;
- Information, dvs. att ”marknadsföra” NCC-SE:s stöd och de forskningsprogram och utlysningar som är aktuella inom Horisont Europa och DIGITAL;
- Vägledning och uppföljning gällande cybersäkerhetsarbetsprogram;
- Genomförande av nationella utlysningar, granskningar av ansökningar och uppföljning av projekt som erhållit finansiering.

3.2 Bemanning och resursbehov

MSB har enligt myndighetens arbetsordning utsett en chef för NCC-SE. Chefen leder det dagliga arbetet vid kansliet.

En samordningsansvarig arbetar med uppbyggnaden av NCC-SE, samordningen av den svenska delen av den europeiska kompetensgemenskapen samt kontakten med ECCC och nätverket av nationella samordningscenter.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

En informationsansvarig arbetar NCC-SE:s kommunikationsstrategi, grafiska profil och digitala kanaler samt anordnar informationsaktiviteter.

MSB har inrättat tjänsten rådgivare gällande EU-utlysningar inom cybersäkerhetsforskning och innovation, och som ska ge vägledning till aktörer som vill delta i de aktuella EU-programmen.

NCC-SE har behov av att inrätta tjänsten administratör tillika EU-ekonom, som ska hantera NCC-SE:s uppföljning och redovisning till EU-kommissionen/ECCC samt administrativa uppgifter.

NCC-SE fick den 10 augusti 2022 EU-kommissionens godkännande att förvalta EU-medel för stöd till tredje part, se avsnitt 3.4.1. Det innebär att MSB kommer att behöva förstärkning med motsvarande två tjänster under andra kvartalet 2023. Dessa ska bland annat ansvara för genomförandet av nationella utlysningar, granskningar, bidragsöverenskommelser och uppföljningar.

Nedan följer en sammanfattning av behovet av resurser de närmaste två åren:

- Sex heltidsanställda handläggare plus en chef;
- Personella resurser från MSB:s övriga verksamhet på begäran;
- Konsultkostnader för utveckling av webbplats inklusive webbplattform för ansökningar, granskningar och visualisering av projekt;
- Marknadsföring, kampanjer;
- Konferenser, informationsmöten och tematiska seminarier;
- Samordning av kompetensgemenskapen inklusive forum och arbetsgrupper;
- Resor i Sverige och i EU.

MSB har i budgetunderlaget för åren 2023-2025 angivit följande finansieringsbehov relativt 2022 års anslagstilldelning³:

2023: 4 miljoner SEK

2024: 4 miljoner SEK

2025: 10 miljoner SEK

MSB bedömer att det finns möjlighet att få EU-medel under 2023 och 2024 för 50 % av de totala omkostnaderna, vilket är inräknat i de återstående belopp som nu äskas. För år 2025 räknar inte MSB med möjligheten att erhålla EU-medel, vilket därmed påverkar finansieringsbehovet i budgetunderlaget.

3.3 Uppgifter för NCC-SE

Kraven på NCC-SE i CCCN-förordningen innefattar uppgifter kopplade till stöd till ECCC och nätverket av nationella samordningscenter, samordning av kompetensgemenskapen, bidrag med teknisk kompetens till utvecklingen av EU-program,

³ MSBs budgetunderlag 2023-2025, dnr: MSB 2022-02549-2

främjande av EU-programmen, vägledning till aktörer vid utlysningar, samt förmågan att förvalta EU-medel för stöd till tredje part.

3.3.1 Stödja EU:s kompetenscentrum för cybersäkerhet och nätverket av nationella samordningscenter

NCC-SE ska stödja ECCC gällande dess strategiska uppgifter. Det handlar om att bidra med sakkunskap och samtidigt lyfta fram nationella cybersäkerhetsutmaningar och behov inom olika sektorer, bl.a. vid utformningen av europeiska arbetsprogram, se avsnitt 3.3.3 nedan.

ECCC som idag representeras av ett interimsekretariat vid DG-CNECT, styrs av en styrelse med delegater från varje medlemsstat. Sverige representeras av en ordinarie delegat från justitiedepartementet och en suppleant från MSB/NCC-SE. NCC-kansliet har bidragit under hösten 2021 och våren 2022 i beredningen av svenska synpunkter vid framtagning av styrdokument för ECCC och av ståndpunkter inför styrelsemöten.

Mycket av stödet från NCC-SE till ECCC och de strategiska diskussionerna sker i och via nätverket av nationella samordningscenter, som leds av ECCC. NCC-SE har under våren aktivt deltagit i de nätverksmöten som har arrangerats av ECCC:s interimsekretariat. NCC-SE leder en av arbetsgrupperna under nätverket tillsammans med NCC-LU och NCC-PL, AG3 – NCC Network Functioning. Arbetsgruppen ska ta fram ett förslag till struktur och arbetsformer för NCC-nätverket. Därutöver ingår NCC-SE i de tre andra inrättade arbetsgrupperna under nätverket, AG1 – Community Membership and Registration Guidelines, AG2 – NCC Reference Manual samt AG4 – Strategic Agenda.

Enligt CCCN-förordningen ska NCC-SE vara kontaktpunkt på nationell nivå för den svenska delen av kompetensgemenskapen gentemot ECCC och nätverket av nationella samordningscenter. NCC-SE företräder därmed Sverige i nätverket och gentemot ECCC. Underlag för Sveriges hållning och stöd till ECCC och nätverket av nationella samordningscenter kommer NCC-SE att samla från samordning av den svenska delen av kompetensgemenskapen, NCC-SE:s programråd, samverkan med andra relevanta fora och aktörer samt från expertis och erfarenhet inom MSB. Myndigheten kan bland annat bidra med den lägesbild som genereras från incidentrapportering till MSB från statliga myndigheter och NIS-leverantörer, Infosäkkollen⁴ och andra flöden och samarbeten.

Utfallet från arbetet på EU-nivå kommer NCC-SE att ta hem och informera om för den svenska delen av kompetensgemenskapen och de myndigheter, organisationer och sammanslutningar som NCC-SE samverkar med i övrigt.

NCC-SE har under hösten och våren haft ett antal bilaterala möten för erfarenhetsutbyte, t.ex. med ENISA, finska NESAs, norska Forskningsrådet samt med US Department of Homeland Security inom ramen för Sveriges och USA:s transatlantiska samarbete.

⁴ <https://www.msb.se/infosakkollen>

I övrigt deltar NCC-SE i pilotprojektet Concordia, som går mot ett avslut med utformningen av förslag till förvaltningsmodell för ECCC, nätverket av NCC:er och den europeiska kompetensgemenskapen. Från Sverige deltar även RISE och Ericsson.

3.3.2 Bygga upp och samordna den svenska delen av den europeiska kompetensgemenskapen

MSB ska i rollen som NCC-SE samordna den nationella delen av den europeiska kompetensgemenskapen samt vara kontaktpunkt på nationell nivå för den svenska delen av kompetensgemenskapen gentemot ECCC och nätverket av nationella samordningscenter. NCC-SE ska också bedöma och godkänna ansökningar till den svenska kompetensgemenskapen.

Gemenskapen ska bestå av behovsägare och utförare av forskning, innovationer, kompetensutveckling och standardisering inom cybersäkerhet.

Som medlem i kompetensgemenskapen kommer organisationen att bidra till det uppdrag som ECCC och nätverket av nationella samordningscenter har, bistå med kompetens och rådgivning i arbetsgrupper som leds av ECCC samt stödja ECCC och det nationella samordningscentret att synliggöra projekt. Kompetensgemenskapen blir en arena för dialog, samverkan och utforskning av möjliga partnerskap.

I samverkan med Vinnova, har MSB inlett ett samarbete med RISE Research Institutes of Sweden AB, om att på MSB:s uppdrag och under ledning av MSB driva den svenska kompetensgemenskapen. RISE driver idag forsknings- och innovationssamverkan i form av Cybernoden, www.cybernode.se. Cybernoden utför idag sådana uppgifter som skulle ankomma på den svenska kompetensgemenskapen. Cybernoden finansieras i nuläget med projektmedel från Vinnova och har många medlemmar som med fördel skulle kunna delta i den svenska kompetensgemenskapen. MSB har därför valt att anlita RISE som uppdragstagare för att driva den svenska kompetensgemenskapen i form av Cybernoden i enlighet med CCCN-förordningens regler. Närmare uppgifter för och styrning av Cybernoden i dess roll som den svenska kompetensgemenskapen regleras i ett särskilt avtal mellan MSB och RISE.

Genom att den svenska kompetensgemenskapen utgörs av Cybernoden kommer samtliga aktiviteter som genomförs i Cybernoden att vara hänförliga till den svenska kompetensgemenskapen. På samma sätt kommer alla aktiviteter som genomförs i den svenska kompetensgemenskapen att vara hänförliga till Cybernoden.

I uppdraget till RISE ingår att genomföra följande aktiviteter inom ramen för driften av Cybernoden som den svenska kompetensgemenskapen:

- driva ett forum med medlemmarna i den svenska kompetensgemenskapen;
- driva arbetsgrupper under forumet;
- regelbundet arrangera teknik- och innovationskonferenser samt rundabordsamtal;

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

- administrera och driva en webbplats för den svenska kompetensgemenskapen (dvs. cybernode.se) med en öppen del och medlemsidor som endast medlemmarna i den svenska kompetensgemenskapen har tillgång till.
- tillhandahålla stöd för och genomföra matchmaking-aktiviteter för bildandet av konsortier;
- utföra kommunikationsinsatser avseende den svenska kompetensgemenskapen i enlighet med inriktning från NCC-SE informationsansvarig, samt
- utföra övriga aktiviteter som specificeras i verksamhetsplanen för den svenska kompetensgemenskapen.

Chefen för NCC-SE styr RISE drift av den svenska kompetensgemenskapen. I styrningen ingår att:

- Besluta, efter att ha inhämtat synpunkter från NCC-SE:s programråd, om verksamhetsplan och kommunikationsplan för den svenska kompetensgemenskapen;
- Besluta om innehållet i budgeten för den svenska kompetensgemenskapen;
- Besluta om årlig förlängning av avtal mellan MSB och RISE inom ramen för maximal avtalstid.

NCC-SE:s samordningsansvarige och informationsansvarige deltar aktivt i driften av den svenska kompetensgemenskapen samt dess kommunikationsinsatser.

3.3.3 Bidra i utformning av europeiska arbetsprogram

NCC-SE bidrar i sin roll som kontaktpunkt på nationell nivå i utformningen av de europeiska arbetsprogram som ECCC ansvarar för, det vill säga cybersäkerhetsprogrammet i DIGITAL och relevanta cybersäkerhetsutlysningar i Horisont Europa.

NCC-SE kommer att inhämta behov och idéer till arbetsprogrammen via den svenska kompetensgemenskapen, NCC-SE:s programråd, NCC-SE:s beredningsgrupp och samordningsråd (dvs. DIGG och Vinnova), RK (Ju), relevanta samverkansföra och organisationer och från MSB:s sakkunniga inom cybersäkerhet och säkra kommunikationer.

3.3.4 Främja de europeiska cybersäkerhetsprogrammen

En viktig roll för NCC-SE är att uppmuntra svenska aktörer att söka finansiering i de europeiska cybersäkerhetsprogrammen för forsknings- och innovationsprojekt. MSB har därför inrättat en tjänst som informationsansvarig vid NCC-SE med huvudrollen att främja och sprida information om programmen och se till att finansieringsmöjligheterna och NCC-SE:s stöd kommer till relevanta aktörers kännedom.

”Marknadsföringen” och informationsspridningen av programmen och NCC-SE:s stöd sker på olika sätt och via olika kanaler. Under våren har NCC-SE nyttjat MSB:s webbplats och riktade mailutskick för digital informationsspridning. Ett stort antal presentationer och

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

utskick har också genomförts under våren. Dessa har bl.a. skett till och via Vinnova, DIGG, Cybernoden och SWITS (Swedish IT Security Network, ett MSB-finansierat nätverk för forskarutbildning inom cybersäkerhet), samt via andra närliggande forum, plattformar och noder, t.ex. relevanta science parks och branschorganisationer såsom SOFF m.fl.

MSB leder även ett stort antal forum och konferenser inom cybersäkerhet där information från NCC-SE under våren har delats och spridits via utskick och presentationer, t.ex. NIS samarbetsforum, MSB:s privat-offentliga samverkansforum för NIS-aktörer, MSB:s cybersäkerhetsråd, den årliga NIS-konferensen samt tematiska informationsdelningsnätverk (FIDI-grupper).

Framöver avser NCC-SE att anordna målgruppsanpassade tematiserade informationsinsatser och aktiviteter som riktas mot specifika utlysningar i cybersäkerhetsprogrammet. Dessa informationsinsatser görs inom ramen för den svenska kompetensgemenskapen och genom samverkan med aktörer utanför kompetensgemenskapen. Medlemmar i kompetensgemenskapen och allmänheten får även möjlighet att prenumerera på NCC-SE:s nyhetsbrev som publiceras och skickas ut regelbundet med start under hösten 2022, och framförallt när aktuell information om utlysningar inom cybersäkerhetsområdet publiceras av EU.

3.3.5 Ge vägledning till aktörer i Sverige gällande EU:s cybersäkerhetsprogram

En prioriterad roll för NCC-SE är att underlätta deltagande i EU:s utlysningar genom att bland annat ge vägledning till svenska aktörer som söker EU-medel för cybersäkerhetsrelaterade projekt. MSB har mot bakgrund av detta behov inrättat en tjänst som rådgivare gällande EU-utlysningar inom cybersäkerhetsforskning och innovation vid NCC-SE. Det är rådgivarens uppgift att underlätta deltagande i nationella och gränsöverskridande projekt, EU:s gemensamma projekt (joint actions) och cybersäkerhetsåtgärder som finansieras genom relevanta unionsprogram. Det stödjande arbetet kommer att utföras genom enskild vägledning och i samlande forum, särskilt inom ramen för den svenska kompetensgemenskapen. Vidare ingår det i rådgivarens uppgift att tillhandahålla praktiskt stöd till aktörer under ansökningsfasen för projekt som förvaltas av ECCC och, vid ett godkännande från EU-kommissionen, av stöd som NCC-SE kan ge till tredje part. Rådgivaren kommer att bidra i utvecklingen av en pedagogiskt inriktad webbplattform för att sänka trösklarna vid projektansökningar, se avsnitt 4.2.2.

En central förutsättning för vägledning vid NCC-SE är att regelbundet stämma av med utsedda nationella kontaktpunkter (NCP), från Vinnova gällande Horisont Europa, från DIGG gällande DIGITAL och med andra myndigheter som verkar inom närliggande områden.

Därutöver kommer rådgivaren att bidra till arbetet med NCC-SE:s främjande roll för de europeiska cybersäkerhetsprogrammen och tillsammans med informationsansvarig för NCC-SE, ordna informationsevenemang, bidra till webbplatsens och nyhetsbrevens innehåll, informera om utbildningsprogram inom cybersäkerhet samt informera om NCC-

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

SE, kompetensgemenskapen och EU-programmen på nationell, regional och lokal nivå, bl.a. i samverkan med Tillväxtverket och relevanta europeiska digitala innovationshubbar (EDIH).

3.3.6 Främja kompetensutveckling

Det rådet stor brist på kompetens inom cybersäkerhetsområdet i samhället⁵. Det gäller såväl grundkompetens avseende cybersäkerhet hos medarbetare, ledningsgrupper och medborgare som spetskompetens för forskning och innovation.

Cybersäkerhetsrelaterade utbildningar erbjuds idag på olika nivåer och de sträcker sig från tillämpade yrkesutbildningar till akademiska utbildningar på forskarnivå. Därutöver genomför företag och myndigheter utbildningsinsatser. Insatser för kompetensutveckling inom cybersäkerhet behöver dock utvecklas och stärkas betydligt för att möta det allt ökande behovet i Sverige.

NCC-SE avser att med stöd av bland annat den svenska kompetensgemenskapen identifiera behov av kompetens och främja insatser som syftar till kompetensutveckling inom cybersäkerhet. Det kan handla om visualisering av behov och utbildningar, att stödja incitament för ökad kompetensutveckling eller att tillhandahålla rådgivning om behov inom området. Under våren har NCC-SE givit rådgivande stöd inom området bl.a. till myndigheten för yrkeshögskolan.

KTH, Försvarsmakten och RISE har tagit fram en konceptskiss på ett möjligt cybercampus, som ska få ihop lärosäten och industrin gällande genomförande av forskning, innovation och kompetensutveckling. Vinnova finansierar en förstudie gällande hur Cybercampus ska sättas upp och MSB/NCC-SE ingår i projektgruppen för förstudien.

3.3.7 Skapa synergier med policyutveckling i Sverige

Behovsinventering, diskussioner och samverkan som sker med fokus på cybersäkerhetsforskning och innovation ger värdefulla ingångsvärden till policyutvecklingen i Sverige. Det handlar om t.ex. utvecklingen av den nationella informations- och cybersäkerhetsstrategin, nationella kraftsamlingar inom digitalisering, forskningsstrategier på olika nivåer i landet och kompetensförsörjningsstrategier. NCC-SE avser att engagera sig i relevanta policyutvecklingsfora och bidra med den kunskap och erfarenhet som kommer med NCC-SE-uppdraget.

Som exempel deltar MSB/NCC-SE i regeringens samverkansprogram Näringslivets digitala strukturomvandling. Under våren 2022 har NCC-SE deltagit i och bidragit till det Vinnovaletta delprogrammet Digitalisering för grön omställning och social hållbarhet.

I sitt bidrag till policyutvecklingen inom cybersäkerhet, drar NCC-SE nytta av MSB:s samlade expertis från myndighetens uppdrag att stödja och samordna arbetet med

⁵ NCSC:s och Polismyndighetens rapport ”Cybersäkerhet i Sverige – Hot, metoder, brister och beroenden”

samhällets informations- och cybersäkerhet och att analysera och bedöma omvärldsutvecklingen inom området.

3.3.8 Samverkan med Vinnova gällande den nationella samordningen av Horisont Europa – Kluster 3

Vinnova och MSB delar på ansvaret för samordningen av den del av Horisont Europa⁶ som omfattar Civil säkerhet för samhället inklusive cybersäkerhet (kluster 3). Vinnova företräder med stöd av MSB regeringen med experter i den europeiska programkommittén för bl.a. kluster 3.

Vinnova har vidare en utsedd nationell kontaktperson (NCP) för Horisont Europa kluster 3 och MSB bistår med en biträdande NCP. Deras uppgifter är att ge vägledning till aktörer som vill delta i utlysningarna inom klustret. Framtida arbetsprogram inom Horisont Europa och som avser samfinansierade cybersäkerhetsprogram kommer sannolikt att hanteras av ECCC och nätverket av nationella samordningscenter.

Detta betyder att det kommer att finnas behov av samverkan mellan NCC-SE-kansliet, MSB och Vinnova både avseende det europeiska arbetsprogrammets utveckling såväl som vägledning till aktörer genom NCP-funktionen. NCC-SE ingår redan idag genom samordnaren för NCC-SE i den svenska expertgrupp som ger input till de svenska experterna i den europeiska programkommittén. Vidare kommer NCC-SE:s rådgivare under rekrytering gällande EU-utlysningar inom cybersäkerhetsforskning och innovation att vara NCC-SE:s kontaktperson gentemot NCP-funktionen för Horisont Europa kluster 3.

3.3.9 Samverkan med DIGG gällande den nationella samordningen av DIGITAL

Myndigheten för digital förvaltning, DIGG, har regeringens uppdrag att ansvara för samordning av Programmet för ett digitalt Europa (DIGITAL) för perioden 2021-2027⁷ och att ansvara för en nationell samordningsfunktion för DIGITAL⁸. DIGG redovisade i juli 2021 ett förslag på hur en långsiktig samverkansstruktur ska se ut.⁹ MSB bidrog i det arbetet och deltar i den fortsatta utvecklingen av samverkansstrukturen. MSB och NCC-kansliet ingår i den horisontella grupp som utgör den nationella samordningsfunktionen för DIGITAL. NCC-SE har därutöver ansvar för cybersäkerhetsklustret, ett av flera kluster i den samverkansmodell som DIGG har tagit fram med stöd av myndigheterna i samordningsfunktionen. Cybersäkerhetsrelaterade utlysningar i DIGITAL är huvudsakligen omhändertagna i ett separat arbetsprogram, som hanteras av ECCC och nätverket av nationella samordningscenter. MSB föreslår tillsammans med DIGG att klustret för cybersäkerhet motsvaras av det arbete som bedrivs vid NCC-SE.

⁶ För mer information om Horisont Europa; <https://www.vinnova.se/m/horisont-europa/>

⁷ Uppdrag att ansvara för samordning av programmet för ett digitalt Europa, I2021/01008

⁸ Uppdrag att ansvara för en nationell samordningsfunktion och medfinansiering för programmet för ett digitalt Europa, I2022/00403

⁹ Förslag till långsiktig samverkansstruktur för DIGITAL, DIGG Dnr. 2021-642

3.3.10 Samverkan med Tillväxtverket och Europeiska digitala innovationshubbar (EDIH)

Tillväxtverket arbetar för att stärka små och medelstora företags förmåga att ta tillvara digitaliseringens möjligheter. MSB samarbetar med Tillväxtverket för att höja kompetens och förmåga inom cybersäkerhet, för att kunna ta tillvara på digitaliseringen på ett säkert och hållbart sätt.

Tillväxtverket har regeringens uppdrag att samordna de fyra svenska Europeiska digitala innovationshubbar, EDIH, som har valts ut av EU-kommissionen¹⁰. EDIH:s uppdrag är bl.a. att stödja små och medelstora företags och offentliga organisationers digitala transformation och erbjuda tjänster inom områdena som t.ex. test och validering, utbildning, och stöd för att hitta finansiering. NCC-SE avser att etablera ett samarbete med Tillväxtverket gällande samverkan med EDIH och andra digitala innovationshubbar, för att inhämta behov samt informera om och ge vägledning gällande kommande cybersäkerhetsutlysningar inom DIGITAL och Horisont Europa.

3.3.11 Uppföljning och användning av EU-finansierade projekt

En central uppgift för NCC-SE är att följa upp och synliggöra relevanta resultat av det arbete som bedrivs inom nätverket, gemenskapen och EU:s kompetenscentrum på nationell, regional eller lokal nivå. Därutöver kommer NCC-SE även att verka för att resultaten från forsknings- och innovationsprojekt också kommer till användning hos svenska aktörer. Synliggörandet av genomförda projekt kommer åtminstone att baseras på sammanställningar av pågående och avslutade projektresultat finansierade inom ramen för ECCC:s verksamhetsområde. Särskilt fokus bör läggas på det svenska deltagandet i EU-programmen i förhållande till andra medlemsstater.

Nyckeltal som t.ex. antal ansökningar med svenskt deltagande, finansierade projekt med svenskt deltagande, det svenska deltagandets ekonomiska värde relativt andra länder samt antal organisationer som använder resultat från genomförda projekt, är angelägna att utveckla. Det är dock för tidigt att säga vilka nyckeltal ECCC kommer att utveckla och dela med NCC-SE, och vilka nyckeltal NCC-SE avser att utveckla. Den uppföljande förmågan för NCC-SE kommer att vara beroende av vilken projektrelaterad information som tillgängliggörs av ECCC, framförallt avseende ansökningar och finansierade projekt med svenskt deltagande. NCC-SE avser att ta upp detta behov med ECCC och nätverket av NCC, dvs. att ta fram en process på EU-nivå för att synliggöra resultat av de cybersäkerhetsutlysningar som görs inom ramen för ECCC:s verksamhetsområde.

3.4 Process för förvaltning av EU-medel och nationella utlysningar

Som nationellt samordningscenter kommer det att finnas möjlighet att, efter godkännande från EU-kommissionen, förvalta visst EU-medel för att genomföra nationella utlysningar, se avsnitt 3.4.1. MSB har i det avseendet utvecklat en huvudprocess som NCC-SE ska tillämpa för att bevilja stöd till tredje part¹¹. Processen är framtagen i syfte att uppfylla de

¹⁰ <https://tillvaxtverket.se/amnesomraden/digitalisering/digitala-innovationshubbar.html>

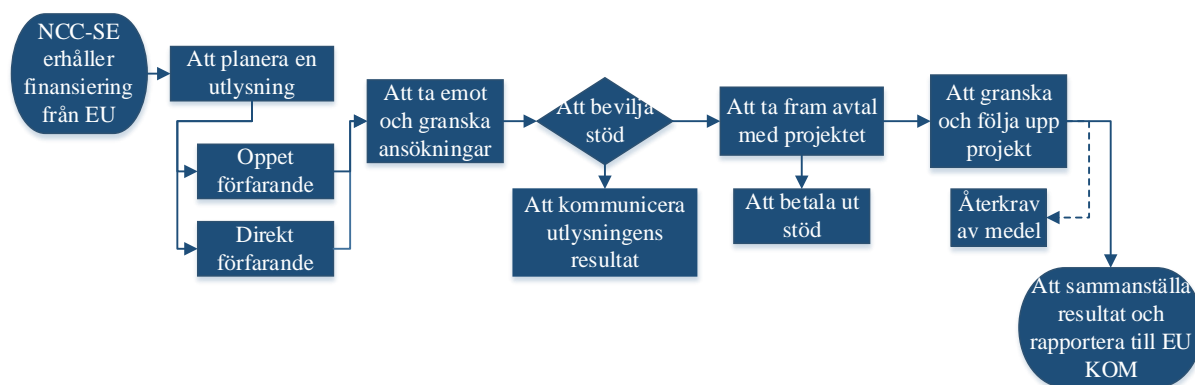
¹¹ Förvaltning av NCC-SE och hantering av finansiellt stöd till tredje part, drn MSB 2022-08459

krav som ställs av EU-kommissionen gällande hanteringen av EU-medel samt av svensk nationell lagstiftning. Processen ska också sätta ramarna gällande relationen mellan NCC-SE och sökanden/stödmottagarna.

Processen beskriver i huvudsak:

- Relevant nationell reglering
- Horisontella principer vid förvaltningen av medel
- NCC-SE:s styrning, organisation, bemanning och uppgifter
- Att bevilja stöd till tredje part
- Att följa upp projekt som finansieras
- Riskhantering och intern kontroll
- Kommunikation och synlighet
- Dokumenthantering, redovisning och uppföljning

I grafiken nedan visualiseras de steg som beskrivs i den framtagna huvudprocessen.

Figur 2: Hanteringen av stöd till tredje part

3.4.1 Godkänd ansökan om att förvalta EU-medel

MSB skickade i juni 2022 in en ansökan till EU-kommissionen om att få förvalta EU-medel för stöd till tredje part. EU-kommissionen granskade och godkände MSB:s ansökan den 10 augusti¹². Det betyder att MSB under hösten 2022 kommer att kunna svara på den DIGITAL-utlysning som öppnar i september 2022 och som riktar sig till nationella samordningscenter. Utlysningen innefattar upp till en miljon euro för uppbyggnaden av NCC-SE och upp till ytterligare en miljon euro som NCC-SE kan använda för stöd till tredje part, företrädesvis till små och medelstora företag. För denna utlysning krävs en nationell medfinansiering som motsvarar samma belopp som det sökta beloppet. Vid godkänd ansökan på DIGITAL-utlysningen riktad till nationella samordningscenter, beräknar MSB att NCC-SE kommer att kunna bevilja finansiellt stöd till små och medelstora företag under hösten 2023.

¹² Evaluation letter – NCC Sweden dnr: MSB 2022-08459

4 Kommunikation vid NCC-SE

I NCC-SE:s uppdrag att vara en brygga mellan ECCC och det svenska ekosystemet för cybersäkerhetsforskning, innovation och kompetensutveckling, knyta kontakter mellan aktörer i branschen, främja EU-satsningar i Sverige och ge stöd vid EU-utlysningar, är utvecklingen av kommunikationsinsatser centralt. MSB har inrättat en tjänst som informationsansvarig vid NCC-SE och som ansvarar för centrets främjanderoll och kommunikation baserad på en framtagen kommunikationsstrategi och plan.

NCC-SE kommer att lägga kraft på att informera om aktuella EU- och svenska cybersäkerhetsprogram, ta fram stöd för ansökningar inklusive möjlighet att svara på utlysningar online och stimulera deltagande i projekt tillsammans med andra nationella och europeiska parter, bl.a. inom ramen för den svenska kompetensgemenskapen, som drivs i samarbete med RISE.

Det innebär att centret i sin kommunikation ska underlätta för målgrupperna att

- förstå hur verksamheten bedrivs och hur det går till vid utlysningar, samt hur de kan få stöd i att ansöka och få information om arenor som är gynnsamma för nätverkande och uppbyggnad av samarbeten;
- hitta samarbetspartners för bildandet av konsortier;
- få kontinuerligt uppdaterade nyheter om vad som är på gång inom området såväl i Sverige som inom EU-nätverket, om seminarier, konferenser, informationsmöten, utlysningar, regelverk och riktlinjer m.m.

4.1 Genomförda informationsinsatser under 2022

4.1.1 NCC-SE invigdes den 14 juni 2022

I syfte att formellt sätta NCC-SE på kartan, lyfta problemställningar gällande cybersäkerhetsförmågan i Sverige, presentera centrets tjänsteutbud och slå upp dörrarna för verksamheten, genomförde NCC-SE en invigningskonferens i samverkan med Vinnova och DIGG på Fotografiska museet i Stockholm den 14 juni 2022¹³. Invigningen genomfördes som en hybridkonferens och riktade sig till kravställare och ”utförare” inom cybersäkerhetsforskning och innovation vid universitet/högskola, myndigheter, regioner, kommuner, företag och branschorganisationer. Programmet innehöll panelsamtal och anföranden om utmaningar, behov och satsningar för stärkt cybersäkerhet i Sverige och EU. Talare och paneldeltagare var representanter från Regeringskansliet, EU-kommissionen, MSB, Vinnova och DIGG samt det nationella samordningscentret, forskarsamfundet och näringslivet.

Deltog gjorde Justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (förinspelat filminslag), Martin Übelhör, Head of Sector, Cybersecurity technology and capacity building, European Commission, Generaldirektörerna Charlotte Petri Gornitzka från MSB, Darja Isaksson från Vinnova och Anna Eriksson från DIGG, Pontus Johnson, Professor vid

¹³ <https://youtu.be/6TFAhbi9Rds>

Kungliga Tekniska Högskolan (KTH) och föreståndare för CDIS, Linda Ericson, Chef för det nationella samordningscentret NCC-SE och Christoffer Karsberg, Samordnare för samordningscentret. Vidare deltog även Shahid Raza, Director of Cybersecurity unit at RISE Research Institutes, Göran Ericson FOU-ansvarig, adj. Professor och Tekn. Dr. Strategisk utveckling, Svenska Kraftnät, Åke Holmgren, avdelningschef för avdelningen cybersäkerhet och säkra kommunikationer vid MSB samt Annika Avén, Ansvarig Cyberförsvar från Säkerhets- och försvarsföretagen (SOFF).

254 personer deltog på invigningskonferensen varav 144 deltog fysiskt.

Konferensen finns publicerad i sin helhet på www.msb.se/ncc-se och är undertextad på engelska för vidare spridning till NCC-SE:s internationella publik.

4.1.2 Trycksaker och mallar

NCC-SE omfattas av en grafisk profil som är gemensam för alla nationella samordningscenter i EU. I förberedelsearbetet inför invigningen av NCC-SE utvecklades formgivna mallar för Power-Points, beachflaggor, rollups, flyers och en fondvägg kopplat till ett nytt bildmanér, som väger ihop den grafiska profilen för nätverket och MSB. Planen är att NCC-SE under hösten kompletterar dessa med utveckling av visitkort, brev-, PM- och rapportmallar m.m.

4.1.3 Webb

NCC-SE har idag en undersida på MSB:s webbplats, www.msb.se/ncc-se, med en beskrivning på svenska och engelska av centret, ECCC, nätverket av nationella samordningscenter och den nationella kompetensgemenskapen. På webbplatsen har NCC-SE även publicerat information om de aktuella EU-utlysningar som redovisas på EU-kommissionens webbplats.

4.2 Kommande kommunikationsinsatser för NCC-SE

Kommunikationen syftar till att fortsatt skapa bred kännedom om och förståelse för NCC-SE och dess tjänster, såväl nationellt som internationellt bland målgrupperna.

4.2.1 Kommunikativt koppla ihop Cybernoden med den svenska kompetensgemenskapen

Det fördjupade samarbetet med RISE kring den nationella kompetensgemenskapen stimulerar till bredare förankring och informations spridning bland målgrupperna om NCC-SE och om de befintliga finansieringsmöjligheterna samt främjandet av EU-satsningarna i Sverige. Under hösten 2022 avser NCC-SE att i samarbete med RISE koppla ihop Cybernodens grafiska profil och kommunikationsinsatser med NCC-SE:s genom en kommunikationsplan för den svenska kompetensgemenskapen.

4.2.2 Webbplattform för utlysningar, ansökningar och resultat

Givet att MSB blir godkänd av EU-kommissionen att förvalta EU-medel för att genomföra nationella utlysningar, kommer NCC-SE att utveckla webbplatsen till en webbplattform med möjlighet att ansöka online, information om handläggningstider,

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Postadress:
651 81 Karlstad

Telefon: 0771-240 240
Fax: 010-240 56 00

registrator@msb.se
www.msb.se

Org.nr: 202100-5984

urvals- och tilldelningskriterier, information om de stödbeslut som tagits, vilka stödmottagarna är, namnen på projekten och medfinansieringens omfattning samt resultaten från de medfinansierade projekten, med hänsyn tagen till säkerhetskriterier.

Medfinansierade projekt och de resultat som nås inom programmet kommer att publiceras dels genom att projektens resultat lyfts fram, och dels genom publicering av utvärderingar och rapporter om genomförandet av programmet, återigen med hänsyn tagen till säkerhetskriterier. Resultat från projekten kommer även att spridas via andra digitala kanaler och fysiska möten, företrädesvis genom den svenska kompetensgemenskapen och nätverket av nationella samordningscenter.

NCC-SE kommer också att informera om vilka villkor som gäller vid synliggörande av stödet från stödmottagaren.

4.2.3 Nyhetsbrev

För att hålla målgrupperna uppdaterade om vad som sker på området och i NCC-SE:s verksamhet, kommer ett nyhetsbrev publiceras varannan månad. Nyhetsbrevet arbetas fram av en redaktionsgrupp från MSB/NCC-SE i samverkan med Vinnova, DIGG och RISE/Cybernode. Det redaktionella arbetet hålls ihop av MSB/NCC-SE.

4.2.4 Sociala medier

I dagsläget utgår NCC-SE från MSB:s digitala kanaler men planerar att tillhandahålla egna sociala mediekkanaler via LinkedIn, Instagram, Twitter och Youtube.